

Lovforslag nr. L 135. Fremsat den 31. januar 2007 af socialministeren (Eva Kjer Hansen)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om social service og lov om tilbageholdelse af stofmisbrugere i behandling

(Forbedret indsats for udsatte børn og unge samt tilbageholdelse af gravide stofmisbrugere i behandling m.v.)

§ 1

I lov om social service, jf. lovbekendtgørelse nr. 929 af 5. september 2006, som senest ændret ved lov nr. 1587 af 20. december 2006, foretages følgende ændringer:

1. I § 11, stk. 1, indsættes som 3. pkt.:

»Tilbuddet om rådgivning skal også omfatte vordende forældre.«

2. Efter § 48 indsættes:

»Bisidder til børn og unge

§ 48 a. Et barn eller en ung, hvis sag behandles efter dette kapitel, har på ethvert tidspunkt af sagens behandling ret til at lade sig bistå af andre.

Stk. 2. Stk. 1 finder ikke anvendelse, hvis myndigheden træffer afgørelse om, at barnets eller den unges interesse i at kunne lade sig bistå bør vige for væsentlige hensyn til offentlige eller private interesser, eller hvor andet er fastsat ved lov. Myndigheden kan endvidere træffe afgørelse om at tilsidesætte barnets eller den unges valg af bisidder, hvis der er bestemte grunde til at antage, at bisidderen vil varetage andre interesser end barnets eller den unges.

Stk. 3. Indehaveren af forældremyndigheden kan gøre indsigelse mod barnets eller den unges valg af bisidder. Myndigheden træffer herefter afgørelse om, hvorvidt barnets eller den unges interesse i at kunne lade sig bistå af den pågæl-

dende bør vige for forældremyndighedsindehaverens interesse i, at den pågældende ikke medvirker.

Stk. 4. Myndigheden kan træffe afgørelse om at udelukke en bisidder helt eller delvist fra et møde, hvis det skønnes af betydning for at få barnets eller den unges uforbeholdne mening belyst.

Stk. 5. En bisidder for et barn eller en ung skal være fyldt 15 år, og er omfattet af straffelovens § 152 om tavshedspligt.«

3. I § 50 indsættes som stk. 10:

»Stk. 10. Hvis det må antages, at der kan opstå et behov for særlig støtte til et barn umiddelbart efter fødslen, skal kommunen undersøge de vordende forældres forhold nærmere. Afgørelse herom træffes med samtykke fra forældrene. Stk. 3-9 finder anvendelse ved afgørelsen.«

4. I § 52 indsættes som stk. 6:

»Stk. 6. Kommunalbestyrelsen skal under en graviditet træffe afgørelse om foranstaltninger efter stk. 3, nr. 2, 3, 4, 7 eller 10, og stk. 4 og 5, når det må anses for at være af væsentlig betydning af hensyn til barnets særlige behov for støtte efter fødslen. Afgørelsen træffes med samtykke fra forældrene. Stk. 2 finder anvendelse ved afgørelsen.«

5. § 55, stk. 1, 1. pkt., affattes således:

F. t. l. vedr. social service m.v.

»Under et døgnophold efter § 52, stk. 3, nr. 4, 5 og 8, og efter § 76, stk. 3, nr. 1 og 4, modtager barnet, den unge eller de vordende forældre omsorg, personlig støtte, socialpædagogisk rådgivning og behandling.«

6. § 55, stk. 3, affattes således:

»Stk. 3. Hjælp efter stk. 1 kan ydes af det sted, hvor barnet, den unge eller de vordende forældre har døgnophold, eller på anden måde.«

7. I § 68, stk. 3, ændres »landsretten« til: »retten«.

8. § 70, stk. 1, 1. pkt., affattes således:

»Kommunalbestyrelsen skal senest 3 måneder efter, at der er iværksat en foranstaltning over for barnet, den unge eller de vordende forældre, vurdere, om indsatsen skal ændres, og om handleplanen, jf. § 140, skal revideres.«

9. § 146 affattes således:

»§ 146. Kommunalbestyrelsen skal føre tilsyn med de forhold, hvorunder børn og unge under 18 år samt vordende forældre i kommunen lever.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen fører sit tilsyn efter stk. 1 på en sådan måde, at kommunen så tidligt som muligt kan få kendskab til tilfælde, hvor der må antages at være behov for særlig støtte til et barn eller en ung under 18 år, eller hvor det må antages, at der kan opstå et behov for særlig støtte til et barn umiddelbart efter fødslen.«

10. § 152 affattes således:

»§ 152. Hvis en familie med et eller flere børn under 18 år eller vordende forældre flytter fra én kommune til en anden kommune, og fraflytningskommunen finder, at et eller flere børn eller de vordende forældre har behov for særlig støtte af hensyn til barnets eventuelle særlige behov for støtte efter fødslen, skal fraflytningskommunen underrette tilflytningskommunen herom.«

11. § 153, stk. 3, 1. pkt., affattes således:

»Socialministeren kan i en bekendtgørelse fastsætte regler, hvorefter personer, der udøver offentlig tjeneste eller offentligt hverv, skal underrette kommunen, hvis de under udøvelsen af deres tjeneste eller hverv får kendskab til vordende forældre med problemer, der giver formodning om, at barnet vil få behov for særlig støtte umiddelbart efter fødslen.«

12. I § 155 indsættes som 2. pkt.:

»Det gælder også underretninger om vordende forældre, hvor der kan opstå et behov for særlig støtte umiddelbart efter fødslen.«

13. I § 167 indsættes som stk. 3:

»Stk. 3. Afgørelser i sager om bisidder til børn og unge efter § 48 a kan af barnet eller den unge og af forældremyndighedsindehaveren indbringes for det sociale nævn efter reglerne i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.«

§ 2

I lov om tilbageholdelse af stofmisbrugere i behandling, jf. lovbekendtgørelse nr. 88 af 10. februar 2004, som ændret ved § 6 i lov nr. 574 af 24. juni 2005 og § 5 i lov nr. 1584 af 20. december 2006, foretages følgende ændringer:

1. § 1 affattes således:

»§ 1. I forbindelse med tilbud om støtte til gravide stofmisbrugere i form af døgnophold i henhold til § 107, stk. 2, nr. 2, i lov om social service skal kommunalbestyrelsen tilbyde den gravide stofmisbruger at indgå en kontrakt om behandling for stofmisbrug med mulighed for tilbageholdelse.

Stk. 2. For andre stofmisbrugere beslutter kommunalbestyrelsen, om kommunen vil benytte sig af denne lovs bestemmelser.

Stk. 3. Hvis kommunalbestyrelsen ikke giver tilbud efter stk. 1, kan der klages til det sociale nævn, jf. lov om retssikkerhed og administration på det sociale område kapitel 10.«

2. § 2 affattes således:

»§ 2. Hvis der er truffet beslutning efter § 1, stk. 2, kan kommunalbestyrelsen i forbindelse med tilbud om støtte til andre stofmisbrugere end gravide stofmisbrugere i behandling i henhold til § 107, stk. 2, nr. 2, i lov om social service, træffe beslutning om at tilbyde at indgå en kontrakt om behandling med mulighed for tilbageholdelse.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsens afslag på tilbud efter stk. 1 kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.«

3. I § 3 ændres »§ 2« til: »§ 1, stk. 1, eller § 2, stk. 1«.

4. I § 6, stk. 2, § 7 og § 8 ændres »§ 2, stk. 1« til:
»§ 1, stk. 1, eller § 2, stk. 1«.

§ 3

Loven træder i kraft den 1. juli 2007.

5. I § 8 ændres: »§ 3, stk. 1« til: »§ 3«.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning

1.1. Indholdet af lovforslaget

Lovforslaget om ændring af lov om social service og lov om tilbageholdelse af stofmisbrugere i behandling består af tre dele. For det første en udvidelse af anvendelsesområdet af de såkaldte børneregler. For det andet en forbedring af mulighederne for at fastholde gravide stofmisbrugere i behandling under graviditeten. Og endelig indførelse af en klar ret for børn og unge til selv at medbringe en bisidder til møder med kommunen. Helt overordnet har lovforslaget til formål at forbedre indsatsen over for de mest udsatte børn, unge og familier. Dels ved at styrke den meget tidlige indsats – indsatsen under graviditeten. Dels ved at styrke børn og unges retssikkerhed ved at give dem ret til selv at medbringe en bisidder.

1.2. Ændring af anvendelsesområdet for reglerne om særlig støtte til børn og unge

Som nævnt foreslås det som det første at ændre anvendelsesområdet for de såkaldte børneregler, så de kan bruges, allerede når kommende forældre venter barn. Som det bl.a. fremgår af Socialforskningsinstituttets undersøgelse »Børnesager« fra 2002 af Else Christensen og Tine Egelund peger forskningen på, at en tidlig indsats er afgørende, hvis man skal sikre en effektiv hjælp til udsatte familier. Formålet med denne lovændring er i tråd hermed: at sikre den tidligst mulige indsats for børn og deres forældre, hvor der på grund af de vordende forældres situation er en overvejende sandsynlighed for, at der vil være behov for hjælpeforanstaltninger til familien umiddelbart efter, at barnet er født.

Det foreslås, at det bliver muligt at anvende en række af de handlemuligheder, der eksisterer for børn og unge i reglerne om særlig støtte, over for vordende forældre, der har problemer af en karakter, der er af betydning for det ufødte barns sundhed og trivsel både før fødslen og efter fødslen. Ændringerne omfatter

blandt andet tilsyn, underretningsforpligtelse, undersøgelse af forholdene i hjemmet samt iværksættelse af visse foranstaltningstyper.

Den hidtidige retstilstand efter reglerne om særlig støtte til børn og unge i lov om social service har været, at kommunen ikke kan iværksætte en undersøgelse eller foranstaltninger efter de såkaldte børneregler, før barnet var født. Det har dog været muligt at yde visse former for støtte efter voksenreglerne i lov om social service og efter sundhedsloven, men her har mulighederne primært været samtaler og misbrugsbehandling. Der er dog flere situationer, hvor anvendelsen af de såkaldte børneregler vurderes at kunne være hensigtsmæssig.

Der er dels de situationer, hvor der er behov for, at der tilbydes støtte til en familie umiddelbart efter, at et barn er blevet født. Det kan f.eks. være nødvendigt at anbringe et barn direkte fra fødegangen. I de tilfælde vil det være formålstjenligt, hvis man allerede inden fødslen kan foretage en undersøgelse af forholdene i hjemmet og familien, så der fra starten er et kvalificeret grundlag for at vælge hvilken foranstaltning, der skal sættes i værk. Det foreslås derfor at gøre det muligt at gennemføre en undersøgelse efter servicelovens § 50, allerede før barnet er født.

Derudover kan det i visse situationer være relevant at iværksætte foranstaltninger over for familien, før barnet er født. Fødslen af et barn indebærer en stor omvæltning for alle familier. Hvis forældrene befinder sig i en udsat situation på grund af depression, misbrugsproblemer eller andet, kan det være svært at overskue at tage imod hjælp, når først barnet er kommet til verden og kræver ens opmærksomhed. Derfor er det væsentligt, at man kan tilbyde målrettede foranstaltninger på et tidligt tidspunkt. Eksempelvis kan det for nogle udsatte familier være en fordel, at der sættes ind med rådgivning, forældrekurser og lignende, så der allerede før fødslen kan arbejdes på at forbedre forældreevnen. Det foreslås derfor, at kommunen får adgang til at hjælpe de vordende forældre med at forberede sig på forældrerollen ved at tilbyde forskellige behandlingstilbud, som f.eks. pædagogisk eller prak-

tisk støtte i hjemmet efter servicelovens § 50, stk. 3, nr. 2 eller familiebehandling efter servicelovens § 50, stk. 3, nr. 3.

Iværksættelsen af både undersøgelse og hjælpeforanstaltninger forudsætter, at kommunen får kendskab til problemerne i familien, og det foreslås derfor, at underretningspligten udvides til at gælde vordende forældre med problemer, der giver formodning om, at barnet vil få et behov for særlig støtte umiddelbart efter fødslen.

1.3. Tilbageholdelse af stofmisbrugere i behandling

Den anden del af dette lovforslag ændrer i lov om tilbageholdelse af stofmisbrugere i behandling. Forslaget til ændring af lov om tilbageholdelse af stofmisbrugere i behandling har til formål, at gravide stofmisbrugere, der er visiteret til døgnbehandling, får tilbudt en kontrakt og dermed mulighed for tilbageholdelse for at undgå, at deres børn fødes med stofabstønsener eller skader som følge af stofmisbruget.

1.4. Bisidder til børn og unge

Endelig foreslås det at give børn en klar ret til en bisidder. Betænkning nr. 1463 fra 2005 om retssikkerhed i anbringelsessager gjorde rede for en tvivl om, hvorvidt børn og unge har ret til en bisidder i sager om særlig støtte. Formålet med forslaget om at indskrive retten til en bisidder for børn og unge i forbindelse med sager om særlig støtte er derfor at tydeliggøre og fastslå, at disse børn og unge har en ret til en bisidder, der er uafhængig af forældrenes ret til en partsrepræsentant, som den er fastslået i forvaltningslovens § 8.

2. Undersøgelse af de vordende forældres forhold

Der er behov for at udvide mulighederne for at undersøge, hvad der skal til for at hjælpe en familie, inden barnet er blevet født. Forslaget er affødt af behovet for en så tidlig indsats som mulig samt behovet for en grundig og målrettet indsats over for de problemer og udfordringer, der måtte være i en familie. Undersøgelsen skal danne grundlaget både for et eventuelt valg af forebyggende foranstaltning og for en anbringelse fra fødslen, hvis det skulle vise sig nødvendigt af hensyn til barnets fortsatte mulighed for trivsel og udvikling. Ved at gøre det muligt at gennemføre en undersøgelse efter servicelovens § 50 før fødslen bliver det muligt at gennemføre en grundig og nuanceret afdækning af de konkrete udfordringer og problemstillinger i familien på et tidligt tidspunkt, så den rigtige og tilstrækkelige foranstaltning kan vælges fra starten. En grundig undersøgelse af forholdene i hjemmet og familien, så man kan få et grundigt indblik i,

hvori problemerne består, er forudsætningen for at iværksætte den rigtige indsats, uanset om det er efter reglerne i lov om social service eller efter et andet regelsæt, som f.eks. sundhedsloven. Undersøgelsen skal afdække både ressourcerne og problemerne i familien, og den skal komme rundt om familiens samlede situation, så det bliver muligt at tilbyde den rette hjælp til familien. Kommunen skal i forbindelse med undersøgelsen indhente oplysninger fra de fagfolk, der er i kontakt med familien, både i forhold til eventuelt ældre søskende og i forhold til forældrenes egne forhold.

3. Foranstaltningerne

Den første tid efter fødslen er meget central for et barns sundhed og videre udvikling. Derfor er det vigtigt, at der sættes rettidigt ind overfor eventuelle problemer. Ved at sætte ind allerede under graviditeten kan man i nogle tilfælde undgå, at barnet bliver anbragt umiddelbart efter fødslen. Andre gange er en anbringelse den bedste løsning, men der vil også i sådanne tilfælde være behov for en tidlig indsats for at støtte forældrene og forberede anbringelsen. Gennem de senere år har der været sat fokus på den forebyggende indsats, hvilket har medført udvikling af nye metoder og en række succeser på området. En række af de forebyggende foranstaltningstyper, der er nævnt i servicelovens § 52, vil med fordel kunne anvendes, allerede inden barnet er født for at afhjælpe problemer, som barnets forældre af forskellige årsager står over for. Der vil eksempelvis kunne være tale om at tilbyde familiebehandling med det formål at øge forældreevnen, så forældrene er bedre rustede til at tage imod barnet. Foranstaltningstyperne vil desuden kunne bidrage til at hjælpe forældrene til at forstå deres begrænsninger og muligheder i forhold til det at blive forældre. Formålet med forslaget om at tilbyde nogle af foranstaltningstyperne til vordende forældre i en udsat situation er at sætte ind med en forebyggende indsats, der ikke er til rådighed i svangreomsorgen. I svangreomsorgen er der f.eks. ikke mulighed for døgnophold og intensiv bistand i hjemmet. Det forudsættes, at der under graviditeten er et tæt samarbejde mellem de sociale myndigheder og svangreomsorgen, hvilket blandt andet med fordel vil kunne ske gennem de tværfaglige grupper, som skal oprettes efter både sundhedsloven og lov om social service. De kommende forældre er forskellige, og der er derfor forskel på hvilke behov for hjælp, som undersøgelsen efter § 50 vil afdække. Det er derfor nødvendigt, at kommunen får mulighed for at gøre brug af en bred vifte af tilbud. Foranstaltningerne kan tilbydes til den ene eller begge forældre. Foranstaltningsmulighederne i § 52, stk. 3,

nr. 2, 3, 4, 7 og 10 samt stk. 4 og 5 finder anvendelse. Inden der iværksættes foranstaltninger til de vordende forældre efter § 52, skal der ligesom i sager om særlig støtte til børn og unge udarbejdes en handleplan efter servicelovens § 140, der skal opstille mål og delmål for indsatsen baseret på resultaterne af undersøgelsen efter § 50. Handleplanen skal ikke indeholde de samme 6 punkter, som er beskrevet i § 140, stk. 5, da der endnu ikke er et barn at forholde sig til, men handleplanen skal opstille mål for alle relevante indsatser i forhold til familiens samlede situation.

4. Bisidder til børn og unge

Forslaget om at indføre en ret for børn og unge til at medtage en bisidder til møder vedr. sager om særlig støtte er fremsat på baggrund af anbefalingerne vedrørende bisidder i betænkning nr. 1463 fra 2005 om retssikkerhed i anbringelsessager. Det er meget vigtigt for alle børn og unge, at der er voksne omkring dem, som de kan stole på og har tillid til. Når det gælder udsatte børn og unge, har de ikke altid forældre, som de kan støtte sig til. Nogle af disse børn og unge har i stedet andre voksne i deres netværk, som de føler sig trygge ved og er fortrolige med. Disse voksne kan det være gavnligt for barnet eller den unge at kunne tage med til møder i kommunen. Der vil være børn og unge, som ingen voksne har i deres netværk, som de har tillid til. I de situationer kan kommunen allerede nu udpege en fast kontaktperson eller en personlig rådgiver efter servicelovens § 52, stk. 3 nr. 6 og 7. Forslaget til lovændring berører derfor ikke adgangen til professionel hjælp, men alene retten til selv at medbringe en bisidder til møder i kommunen eller Ankestyrelsen.

Efter forvaltningslovens § 8, stk. 1 kan den, der er part i en sag, på ethvert tidspunkt af sagens behandling lade sig bistå af andre, hvilket betyder, at der er en ret til at tage en bisidder med til møder og lignende. Børn og unge er parter i en sag om særlig støtte til børn og unge, men deres partsstatus og dermed retten til at lade sig repræsentere udøves af forældremyndighedsindehaveren efter forældremyndighedslovens § 2. Det er hensigtsmæssigt i de fleste tilfælde, men da der i sager om særlig støtte kan rejses tvivl om forældrenes evne til at tage vare på deres børn, er der i denne type sager behov for at fravige udgangspunktet af hensyn til barnets eller den unges tarv. Udgangspunktet er desuden allerede fraveget i en række tilfælde i lov om social service, hvor der er givet selvstændige rettigheder til børn og unge i forbindelse med sager om særlig støtte. De har blandt andet ret til at blive hørt, give møde for børn og unge-udvalget, og de har en selvstændig klageret, når de når til 12 eller 15 år. Da bisid-

deren, der bliver medtaget af barnet eller den unge, er en privat person, vil der efter de gældende regler ikke være tavshedspligt. Der er derfor fundet behov for at indføre tavshedspligt for bisidderen i denne type sager. Det betyder også, at bisidderen skal være over 15 år, da vedkommende ellers ikke er over den kriminelle lavalder og dermed strafansvarlig, hvis tavshedspligten brydes. Det foreslås, at myndigheden i helt særlige tilfælde kan nægte barnet eller den unge at medtage den valgte bisidder. Det foreslås, at kommunens afgørelser i sager om valg af bisidder kan påklages til det sociale nævn af barnet, den unge eller forældremyndighedsindehaveren.

5. Tilbageholdelse af gravide stofmisbrugere i behandling

Et af de områder, hvor det er af stor betydning for barnet, at der tilbydes en tidlig indsats, er i forbindelse med tilbud om behandling af gravide stofmisbrugere. Et stofmisbrug kan medføre alvorlige skader på fostret og påvirker dermed barnets fremtidsmuligheder. På den baggrund blev det som led i udmøntningen af satspuljen for 2007 aftalt, at indsatsen over for gravide stofmisbrugere skal styrkes dels ved en ændring af lov om tilbageholdelse af stofmisbrugere i behandling dels ved afsættelse af en pulje til støtte til, at et antal kommuner kan etablere projekter til udvikling af metoder til opsporing af gravide stofmisbrugere og til indrullering samt fastholdelse af gruppen i behandling. Formålet med forslaget er at forbedre mulighederne for at fastholde gravide stofmisbrugere, som er visiteret til døgnbehandling, i behandling under graviditeten og begrænse, at deres børn fødes med stofabstinenser eller misbrugsrelaterede skader.

Ved et fortsat misbrug under graviditeten risikerer gravide stofmisbrugere at skade ikke blot sig selv, men også deres fostre. Børnene risikerer at blive født med stofabstinenser og/eller stofrelaterede lidelser til følge.

Med forslaget får kommunalbestyrelsen en forpligtelse til at tilbyde gravide stofmisbrugere i døgnbehandling i henhold til servicelovens § 101, jf. § 107, stk. 2, nr. 2, en kontrakt om tilbageholdelse. Dermed får den gravide stofmisbruger en ret til at få tilbudt en kontrakt om tilbageholdelse.

Samtidig afsættes en pulje til støtte til, at et antal kommuner kan etablere projekter til udvikling af metoder dels til opsporing af gravide stofmisbrugere dels til indrullering og fastholdelse af gruppen i behandling.

Disse projekter vil blive evalueret løbende og ved afslutning med henblik på at vurdere behovet for nye

initiativer på området. Effekterne af lovændringen medtages i disse overvejelser.

Resultaterne af ændringen af lovgivningen følges via allerede eksisterende registre, herunder DanRIS (Dansk Registrerings- og Informationssystem). Klagerreglerne ændres samtidig for denne gruppe, således at sagen kan indbringes for det sociale nævn, såfremt kommunalbestyrelsen ikke giver tilbud om en kontrakt. Forslaget vedrører alene gravide stofmisbrugere, mens det fortsat er op til kommunalbestyrelsen at træffe beslutning, om loven også skal omfatte andre grupper af stofmisbrugere.

Behandling i botilbud efter serviceloven foregår i princippet i et åbent behandlingsmiljø og de foranstaltninger, der kan anvendes i forbindelse med iværksættelse og opretholdelse af en tilbageholdelse, må forsøges afpasset efter forholdene. I det omfang det er nødvendigt for at sikre, at stofmisbrugeren – typisk i en akut opstået krisesituation – forhindres i at forlade botilbuddet under et aftalt behandlingsforløb, kan botilbuddet foretage aflåsning af yderdøre i kortere perioder af dagen. Botilbuddet kan desuden aflåses om natten. Aflåsning af yderdøre i kortere perioder af dagen kan sammen med muligheden for lempeligere indgreb f.eks. i form af »mandsopdækning« være et af de midler, der kan afværge en akut opstået krisesituation.

6. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

6.1. Ændring af anvendelsesområdet for reglerne om særlig støtte til børn og unge til at omfatte gravide og vordende forældrepar med sociale problemer

Det skønnes, at en udvidelse af målgruppen for den opsøgende familierådgivning efter § 11 til også at omfatte vordende forældre medfører en merudgift for kommunerne på 0,1 mio. kr. årligt.

Merudgifterne i forbindelse med, at kommunerne fremover kan iværksætte forskellige støtteforanstaltninger overfor vordende forældre med sociale problemer for at forberede dem på forælderrollen, skønnes at udgøre 9,5 mio. kr. årligt.

Merudgifterne i forbindelse med udarbejdelse af handleplaner for vordende forældre skønnes til 0,8 mio. kr. årligt.

Det vurderes, at den udvidede underretningspligt medfører 40 nye sager, hvor der skal gennemføres en § 50-undersøgelse m.v. og iværksættes foranstaltninger for barnet. Det skønnes, at udgifterne hertil udgør 2,3 mio. kr. årligt.

I alt skønnes udgifterne til denne del af lovforslaget, der omhandler ændring af anvendelsesområdet for reglerne om særlig støtte til børn og unge til at omfatte vordende forældrepar, at udgøre 12,7 mio. kr. årligt

6.2. Indførelse af en ret for børn og unge til at medtage en bisidder til møder i forvaltningen

Modellen for en bisidderordning, som den er beskrevet i lovforslaget, medfører kun meget begrænsede merudgifter. Merudgifterne følger dels af, at forvaltningen vil skulle træffe en afgørelse, hvis forældremyndighedens indehaver rejser indsigelse mod barnets eller den unges valg af bisidder og dels af, at forvaltningen af egen drift kan tilsidesætte barnets eller den unges valg af bisidder, hvis der er bestemte grunde til at antage, at bisidderen varetager andre interesser end barnets eller den unges.

Merudgifterne for kommunerne som følge af ekstra sagsbehandling i forbindelse med et øgede antal afgørelser og forberedelse af klagesager til de sociale nævn skønnes at udgøre 0,4 mio. kr. årligt.

Derudover er der merudgifter for staten i form af behandling af flere klager i de sociale nævn og Ankestyrelsen. Merudgifterne hertil skønnes at udgøre 1,4 mio. kr. årligt.

I alt skønnes udgifterne til bisidderordningen at udgøre 1,8 mio. kr. årligt.

6.3. Tilbageholdelse af gravide stofmisbrugere i behandling

Målgruppen for initiativet er gravide stofmisbrugere. En undersøgelse udarbejdet af Embedslægeinstitutionen for København og Frederiksberg kommuner, »Graviditeter og fødsler blandt stofmisbrugere i Danmark 1990-2001«, viser, at der i denne periode var 4.698 gravide kvinder registreret i behandlingssystemet, eller som fødte børn med stofabstinenser. I perioden 1996 til 2001 var der således årligt i gennemsnit ca. 392 gravide kvinder med stofmisbrug. Undersøgelsen viser endvidere, at graviditeterne i perioden resulterede i 2.424 levende fødte børn, eller at der i gennemsnit fødtes 202 børn årligt. Af de 202 børn, der fødes om året af kvinder med stofmisbrug, skønnes ca. 20 pct. (ca. 40 børn) at blive født af en mor, som ikke er i kontakt med behandlingssystemet under graviditeten.

Langt hovedparten af de gravide stofmisbrugere i behandling er i ambulant behandling under graviditeten. Ifølge DanRIS (Dansk Registrerings- og Informationssystem) er der ca. 10 gravide kvinder i døgnbehandling for stofmisbrug om året. På baggrund af oplysninger fra Norge skønnes det, at der vil blive ind-

gået en kontrakt om eventuel tilbageholdelse i mellem 5 og 10 behandlingsforløb årligt. Den enkelte tilbageholdelse kan maksimalt være i sammenhængende 14 dage, mens den samlede tilbageholdelsesperiode inden for 6 måneders behandling ikke kan overstige 2 måneder. Det forudsættes i beregningen, at der i hvert af behandlingsforløbene vil være tilfælde af tilbageholdelse.

Den årlige kommunale udgift som følge af lovændringen skønnes at være ca. 1,9 mio. kr. inkl. ændring af klageadgangen for gruppen.

Målsætningen er, at de kvinder, der indgår kontrakt, i højere grad end kvinder, som ikke indgår kontrakt, føder børn uden stofabstinenser eller misbrugsrelaterede skader.

6.4. Samlede økonomiske og administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner

De samlede økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige som følge af lovforslaget er 8,2 mio. kr. i 2007, og 16,4 mio. kr. i 2008 og de efterfølgende år. Da lovforslaget først træder i kraft 1. juli, regnes der med halvårseffekt i 2007. De beregnede merudgifter finansieres af satspuljen. Lovforslaget vil alene have økonomiske konsekvenser for kommunerne. Det forventes ikke at medføre administrative konsekvenser.

Lovforslagets økonomiske konsekvenser skal forhandles med de kommunale parter.

7. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

Forslaget forventes ikke at medføre økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet.

8. Miljømæssige konsekvenser

Forslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.

9. Administrative konsekvenser for borgerne

Forslaget har ingen administrative konsekvenser for borgerne.

10. Forholdet til EU-retten

Forslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

11. Hørte myndigheder og organisationer

Advokatrådet, Ankestyrelsen, BrugerForeningen, BUPL – forbundet for pædagoger og klubfolk, Børne- og Kulturchefforeningen, Børnerådet, Børnesagens Fællesråd, Center for Ligebehandling af Handicappede, Center for Rusmiddelforskning, Centerlederforeningen, Civilstyrelsen, Dansk Børne- og Ungdomspsykiatrisk Selskab, Dansk Psykiatrisk Selskab, Dansk Psykologforening, Dansk Selskab for Additiv Medicin, Dansk Socialrådgiverforening, Dansk Sygeplejeråd, Danske Regioner, De Samvirkende Invalideorganisationer, Den Almindelige Danske Lægeforening, Den Danske Dommerforening, Den Sociale Sikringsstyrelse, Den Uvildige Konsulentordning på Handicapområdet DUKH, Det Centrale Handicapråd, Erhvervs- og Selskabsstyrelsen, Familieplejen i Danmark, FBU ForældreLANDSforeningen, Finansministeriet, FOA – Forbundet af Offentligt Ansatte, Foreningen af Danske Døgninstitutioner, Foreningen af Statsamtænd, Foreningen af Statsamtsjurister, HK-Kommunal, HTS-A Arbejdsgiver- og Erhvervsorganisationen, Indenrigs- og Sundhedsministeriet, Justitsministeriet, KL, Landsforeningen af Aktive Bedsteforældre, Landsforeningen af Kvindekrisecentre, Landsforeningen af Pårørende til Stofmisbrugere, Landsforeningen af VæreSteder, Landsforeningen for Human Narkobehandling, LFS – Landsforeningen af Socialpædagoger, LOS – Landsforeningen af Opholdssteder og Skole- og Behandlingstilbud, Ministeriet for Familie- og Forbrugsanliggender, PLF – Plejefamiliernes Landsforening, PMF – Pædagogisk Medhjælper Forbund, Red Barnet, Rådet for Socialt Udsatte, Sammenslutningen af boformer efter servicelovens § 94, SL – Socialpædagogernes Landsforbund, Socialchefforeningen, Statsministeriet, Sundhedsstyrelsen, TABUKA, Udviklings- og Formidlingscentret for Børn og Unge, Videns- og Formidlingscenter for Socialt Udsatte.

12. Sammenfattende skema

Vurdering af konsekvenser af lovforslaget

	Positive konsekvenser/ mindreudgifter	Negative konsekvenser/ merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Der forventes en kommunal merudgift på 8,2 mio. kr. i 2007 og 16,4 mio. kr. i hvert år i de efterfølgende år. De økonomiske konsekvenser skal forhandles med de kommunale parter.
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ingen EU-retlige aspekter.	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Det foreslås, at kommunalbestyrelsen efter service-lovens § 11 forpligtes til ved opsøgende arbejde at sørge for, at vordende forældre kan få gratis familie-orienteret rådgivning til løsning af vanskeligheder i familien.

Kommunalbestyrelsens nuværende forpligtelse til at tilbyde rådgivning efter servicelovens § 11 omfatter ikke vordende forældre, men derimod forældre med børn og unge eller andre, der faktisk sørger for et barn eller en ung.

Det er vigtigt, at også vordende forældre får mulighed for at få en kvalificeret rådgivning, særligt når det drejer sig om de vordende forældres kommende forældrerolle.

Derfor foreslås det, at kommunalbestyrelsens rådgivningsforpligtelse i servicelovens § 11 udvides til også at omfatte de vordende forældre, så der bliver sat fokus på de vordende forældres kommende forældrerolle og de udfordringer, det vil kunne give.

Udvidelsen af kommunalbestyrelsens rådgivningsforpligtelse efter servicelovens § 11 til også at gælde de vordende forældre vil udgøre et målrettet supplement til den rådgivningsmulighed, der allerede foreligger i servicelovens § 10. § 10 kan i dag anvendes af

vordende forældre, men der vil ofte være tale om en rådgivning, der er orienteret mod forældrenes sociale situation, og mindre mod deres kommende forældrerolle.

Kommunalbestyrelsens rådgivning af de vordende forældre skal kunne tilbydes anonymt, ligesom det er tilfældet, når der er tale om rådgivning efter § 10 og § 11 i øvrigt.

Til nr. 2

Det foreslås, at servicelovens § 48 a får en selvstændig overskrift, der vedrører indholdet i § 48 a om bisidder til børn og unge, idet den foreslåede bisidderfunktion i § 48 a ikke umiddelbart falder ind under nogle af de eksisterende overskrifter.

Det foreslås således, at den nye overskrift får følgende ordlyd: »Bisidder til børn og unge«.

Om § 48 a, stk. 1

Det foreslås, at børn og unge med servicelovens § 48 a får en lovfæstet ret til at medtage en bisidder til møder i kommunen eller Ankestyrelsen i forbindelse med en sag om særlig støtte efter servicelovens kapitel 11. En sådan ret for barnet eller den unge kræver ikke samtykke fra forældremyndighedsindehaveren.

Forslaget berører ikke retten til at lade sig repræsentere af andre i tilfælde, hvor barnet eller den unge efter lovgivningen selv udøver partsbeføjelser. Det foreslås, at retten til en bisidder skal gælde alle børn

F. t. l. vedr. social service m.v.

eller unge, der er involveret i en sag, der behandles efter kapitel 11 i lov om social service uanset alder. Når der ikke fastsættes en aldersgrænse, er det primært, fordi der ikke er fastsat en nedre aldersgrænse for, hvornår børn skal høres. En vurdering af om et barn skal høres, vil alene basere sig på en modenhedsvurdering. Det foreslås ligeledes, at retten gælder både i sager om anbringelser og sager om såkaldte forebyggende foranstaltninger.

Barnet eller den unges ret til en bisidder er ikke en foranstaltning i forhold til barnet eller den unge, men alene en ret som barnet eller den unge kan gøre brug af efter egen lyst og behov. Barnet eller den unge har ikke brug for flere voksne, der kan blande sig i sagens detaljer og beslutninger, men har derimod brug for en tillidsperson, der kan deltage i møder i kommunen, der oftest er en for barnet eller den unge ukendt situation at være i.

Vurderer kommunen imidlertid, at det er af væsentligt betydning for barnets eller den unges særlige behov for støtte, at der er en voksen, der kan støtte barnet eller den unge og følge sagen, findes hjemlen i de eksisterende regler. Der er ikke noget til hinder for, at en personlig rådgiver eller en fast kontaktperson, som barnet eller den unge måtte have fået udpeget efter servicelovens § 52, stk. 3, nr. 6 eller nr. 7, kan deltage i barnet/ den unges møder på forvaltningen, hvis barnet eller den unge ønsker det, og det ligger inden for det, som kommunen har bestemt, at vedkommende skal bistå barnet eller den unge med.

Kommunen vil dog også på anden måde kunne støtte et barn eller en ung i at finde en bisidder. En sådan støtte kunne bestå i, at sagsbehandleren tager initiativ til at tale med barnet eller den unge om den støtte, som en bisidder kan give, og mere aktivt hjælper barnet eller den unge med at finde den rette og kontakte vedkommende.

Der er ikke fundet behov for at foreslå en selvstændig pligt for kommunen til at oplyse om retten til en bisidder, da kommunen allerede i dag har en generel pligt til at rådgive borgerne om deres rettigheder. Både barn, ung og bisidder har mulighed for at frasige sig relationen, så den pågældende ikke længere fungerer som bisidder for barnet eller den unge.

Det foreslås, at informationen til bisidderen skal foregå gennem barnet eller den unge, da det fortsat er vigtigt, at det er barnets eller den unges selvstændige ret til at blive hørt, der kommer i centrum.

Hvis bisidderen modtager mere information end barnet eller den unge, vil der være en risiko for, at bisidderen overtager sagen på bekostning af barnets eller den unges interesse. Beføjelserne for bisidderen

skal således alene bestå i at være til stede under møderne og ikke til at kommunikere med forvaltningen uden om barnet eller den unge selv.

Det er op til barnet eller den unge selv, hvor meget bisidderen i øvrigt skal informeres om sagen.

Barnet eller den unge har dog mulighed for at aftale med kommunen, at de skal udsende mødeindkaldelser med videre til bisidderen, men der indføres ikke en pligt hertil, da det er vigtigt, at det hele tiden er barnet eller den unge selv, der har styringen.

Om § 48 a, stk. 2

Det foreslås for det første i § 48 a, stk. 2, at barnets eller den unges ret til selv at vælge bisidder bør være begrænset på samme måde som voksnes valg af partsrepræsentant, jf. forvaltningslovens § 8, stk. 2.

Et barns eller en ungs adgang til at lade sig bistå af andre, kan således i helt særlige tilfælde fraviges, hvis barnets eller den unges interesse i at kunne lade sig bistå findes at burde vige for væsentlige hensyn til offentlige eller private interesser.

For det andet foreslås det, at myndigheden endvidere kan træffe afgørelse om at tilsidesætte barnets eller den unges valg af bisidder, hvis der er bestemte grunde til at antage, at bisidderen vil varetage andre interesser end barnets eller den unges. Bestemmelsen indebærer, at forvaltningen må foretage en konkret afvejning af på den ene side barnets eller den unges interesse i at lade sig bistå af den pågældende bisidder og på den anden side de hensyn, der taler for at afskære barnets eller den unges adgang til at lade sig bistå af den pågældende bisidder.

Udgangspunktet for at nægte barnet eller den unge at medtage en bestemt bisidder skal dog altid være barnets eller den unges tarv og skal samtidig være baseret på en saglig vurdering af de omstændigheder, der gør, at den pågældende ikke kan fungere som bisidder for barnet eller den unge.

Et barns eller en ungs valg af bisidder vil kunne tilsidesættes, hvis der er bestemte grunde til at antage, at bisidderen varetager andre interesser end barnets eller den unges. Det vil typisk kunne forekomme, hvis bisidderen reelt er valgt af forældrene i strid med barnets eller den unges interesser. Forældrene eller for eksempel personale fra et anbringelsessted vil ligeledes kunne udelukkes som bisiddere, hvis det ud fra en konkret vurdering vurderes, at de lægger pres på barnet eller den unge. Bestemmelsen udelukker dog ikke bestemte grupper af personer fra at fungere som bisidder.

Der er ikke fastsat generelle regler om, at en bisidder skal være myndig, at vedkommende ikke må være i familie med barnet eller den unge eller, at personer,

der er udpeget eller ansat af kommunen til at hjælpe og støtte barnet efter lov om social service § 52, skal udelukkes som bisiddere. Det vil ofte være sådan, at personale på anbringelsessteder og plejeforældre er de nærmeste til at fungere som en støtte for barnet eller den unge. Det må derfor bero på en konkret vurdering, om de påvirker barnet eller den unge på en måde, der ikke er i barnets eller den unges interesse, så deltagelsen må afskæres. At der skal være bestemte grunde til at tilsidesætte barnets eller den unges valg, vil sige, at den blotte mistanke ikke er tilstrækkelig til at tilsidesætte valget af bisidder, men at der på den anden side heller ikke skal foreligge konkrete beviser.

Om § 48 a, stk. 3

Det foreslås, at forældremyndighedsindehaveren kan gøre indsigelse mod barnets eller den unges valg af bisidder.

Baggrunden herfor er, at der kan være situationer, hvor barnets eller den unges valg af bisidder kan give anledning til alvorlige konflikter med forældremyndighedsindehaveren. For at undgå dette bør der så vidt muligt gives forældremyndighedsindehaveren adgang til at rejse indsigelse mod barnets eller den unges valg, hvorefter den myndighed, der behandler sagen, vil skulle tage stilling til, om barnets eller den unges interesse i at vælge den pågældende bør vige for forældrenes modvilje over for den pågældende som bisidder, f.eks. fordi der er tale om et nærtstående familiemedlem.

En afgørelse vil være omfattet af de almindelige regler om klageadgang.

Om § 48 a, stk. 4

Det foreslås, at myndigheden kan træffe afgørelse om, at en bisidder skal udelukkes helt eller delvist fra et møde. Dvs. at myndigheden kan træffe afgørelse om, at samtaler med barnet eller den unge helt eller delvist skal ske i enrum.

Muligheden vil kunne anvendes i en konkret situation, men hvis der er tale om en vurdering af, at den pågældende bisidder generelt ikke varetager barnets eller den unges interesser, vil der skulle træffes afgørelse efter § 48 a, stk. 2 eller 3

En afgørelse efter § 48 a, stk. 4 vil kun kunne træffes, hvis det skønnes, at bisidderens tilstedeværelse vil bevirke, at barnets eller den unges meninger eller udsagn ikke kommer rigtigt frem.

Baggrunden for forslaget er, at der kan være konkrete situationer, hvor der ikke er tale om, at barnets eller den unges ønske om bisidder helt skal tilsidesættes, men hvor det er nødvendigt at udelukke bisidde-

ren fra fx en del af et møde. Uden en sådan mulighed vil der være en risiko for, at barnets eller den unges holdning ikke tillægges den fornødne betydning, idet det vurderes, at holdningen kan være påvirket af bisidderens tilstedeværelse.

Om § 48 a, stk. 5

Det foreslås, at en bisidder efter servicelovens § 48 a for et barn eller ung skal være fyldt 15 år, og at bisidderen skal være omfattet af straffelovens § 152 om tavshedspligt.

Barnets eller den unges ret til at have en bisidder med til møder i forvaltningen indebærer, at bisidderen herved kan blive bekendt med en række oplysninger om barnets eller den unges familie, herunder navnlig barnets eller den unges forældre og barnet eller den unge selv. I det omfang, forvaltningen berettiget videregiver fortrolige oplysninger til barnet eller den unge, f.eks. i forbindelse med høring af barnet eller den unge, vil den bisidder, der følger barnet eller den unge til møde med det offentlige, berettiget blive gjort bekendt med disse oplysninger. Forvaltningen har ikke ret til at videregive oplysninger til bisidderen ud over de oplysninger, bisidderen modtager under møder sammen med barnet eller den unge. Bisiddere, der er medtaget efter forvaltningslovens § 8, er ikke omfattet af tavshedspligt.

Barnets eller den unges ret til at vælge en bisidder uafhængigt af forældremyndighedsindehaverens samtykke, er et indgreb i den ret, som forældremyndighedsindehaveren normalt har til at udøve barnets eller den unges partsbeføjelser på barnets eller den unges vegne. En sådan ret for barnet eller den unge indebærer endvidere, at en tredjemand, en privatperson, f.eks. kan få oplysninger om forældremyndighedsindehaveren, som meget ofte vil være af særdeles følsom karakter. Der er derfor fundet behov for at indføre en lovbestemmelse om tavshedspligt for bisidderen. På den måde sker der en passende afvejning mellem barnets eller den unges behov for en bisidder og forældremyndighedsindehaverens behov for, at oplysninger om dennes personlige forhold ikke kommer til uvedkommendes kendskab.

Til nr. 3

Ligesom i sager om særlig støtte til børn og unge er der behov for, at der træffes afgørelse om foranstaltninger i forhold til vordende forældre på et velunderbygget grundlag. Det foreslås derfor, at kommunen, hvis det må antages, at der kan opstå et behov for særlig støtte til et barn umiddelbart efter fødslen, kan undersøge de vordende forældres forhold nærmere. Der kan derfor være behov for at indhente oplysninger i

sager, hvor de vordende forældre ikke ønsker at give samtykke til en undersøgelse efter § 50, stk. 10. Udgangspunktet er, at der skal foreligge samtykke til undersøgelsen efter § 50 fra de vordende forældre. Der skal derfor altid forsøges indhentet samtykke, inden der træffes afgørelse om at indhente eksisterende oplysninger efter § 50, stk. 9, jf. § 11 c i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område. Hvis det ikke er muligt at opnå samtykke, kan eksisterende oplysninger indhentes efter § 50, stk. 9, jf. § 11 c i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område. Eksisterende oplysninger skal forstås som oplysninger i både nedskrevet og ikke nedskrevet form. Det betyder, at der f.eks. kan indhentes udtalelser fra både offentligt og privat ansatte. De vordende forældre skal forstås som enlige gravide kvinder, gifte og samlevende par, uanset om der er tale om den biologiske far.

Til nr. 4

Anvendelsesområdet for § 52 foreslås udvidet, så en række foranstaltninger ligeledes kan anvendes over for vordende forældre. Det kan ske, hvis det er fundet nødvendigt for at sikre barnets udviklingsmuligheder og sundhed på baggrund af den undersøgelse efter § 50, som kommunen er forpligtet til at udarbejde, inden der træffes afgørelse efter § 52. Bestemmelsen omfatter enlige gravide kvinder, gifte og samlevende par, uanset om der er tale om den biologiske far.

Det er dog f.eks. ikke muligt at træffe afgørelse om anbringelse af barnet, udpege en personlig rådgiver til barnet, inden barnet er født, da der er tale om foranstaltninger, der er rettet direkte mod barnet selv.

Kommunen kan træffe afgørelse om støtte i hjemmet efter § 52, stk. 3, nr. 2, familiebehandling efter § 52, stk. 3, nr. 3, døgnophold for de vordende forældre efter § 52, stk. 3, nr. 4, udpegning af kontaktperson til forældrene efter § 52, stk. 3, nr. 7, ligesom opsamlingsbestemmelsen i § 52, stk. 3, nr. 10 finder anvendelse. Kommunen kan derudover træffe afgørelse om at yde økonomisk støtte til familien efter § 52, stk. 4 og 5. Det forventes, at kommunerne især vil anvende familiebehandling efter § 52, stk. 3, nr. 3, således at de vordende forældre gennem f.eks. terapi, øvelser m.v. kan øge deres forældreevne. Kommunen skal dog i det enkelte tilfælde vurdere hvilken hjælp, der er relevant. Rent indholdsmæssigt skal disse foranstaltninger i praksis udmøntes, så de retter sig mod at forberede de vordende forældre på den kommende familieforøgelse.

Til nr. 5 og 6

Bestemmelsen svarer til den gældende § 55, idet

der alene er tale om en konsekvensrettelse som følge af, at målgruppen for døgnophold efter § 52 udvides.

Til nr. 7

Der er tale om en konsekvensrettelse som følge af domstolsreformen, der trådte i kraft den 1. januar 2007. Domstolsreformen har som konsekvens, at klager over afgørelser truffet af Ankestyrelsen fremover starter i byretten frem for i landsretten.

Til nr. 8

Da den nugældende § 70, stk. 1 specifikt henviser til foranstaltninger over for børn eller unge, foreslås bestemmelsen udvidet til også at omfatte vordende forældre, så der indføres en pligt til for kommunen til at tage stilling til om handleplanen, der er udarbejdet efter § 140, skal revideres. Kommunen vil under alle omstændigheder skulle revidere handleplanen, når barnet er født, hvis det vurderes, at der er behov for nye foranstaltninger, som f.eks. en anbringelse.

Til nr. 9

Kommunerne har på nuværende tidspunkt en tilsynsforpligtelse i forhold til alle de børn og unge, der opholder sig i kommunen. Tilsynsforpligtelsen hænger sammen med underretningspligten i § 153, idet tilsynet ofte udføres gennem de institutioner og lignende, hvor børnene færdes i dagligdagen, og hvor personalet i kraft af deres særlige fagkundskab har en særlig underretningspligt. Da underretningspligten udvides til at omfatte vordende forældre med problemer, der giver formodning om, at barnet vil få behov for særlig støtte umiddelbart efter fødslen, er det derfor en naturlig konsekvens, at tilsynsforpligtelsen ligeledes udvides, men at tilsynsforpligtelsen i øvrigt skal forstås på samme måde, som i de gældende regler, når det gælder tilsyn med forholdene for børn og unge i kommunen.

Til nr. 10

Vordende forældre kan på samme måde som børnefamilier have behov for særlig støtte, men det er ikke altid, de magter at bede om hjælpen eller er klar over, at de kan få hjælp fra kommunen. Hvis de vordende forældre vælger at flytte fra deres hidtidige opholdskommune til en anden kommune, og fraflytningskommunen har grund til at tro, at der kan blive behov for særlig støtte til barnet umiddelbart efter fødslen, er fraflytningskommunen forpligtet til at underrette tilflytningskommunen om deres formodning. Der er tale om en udvidelse af den tværkommunale underretningspligt, der på nuværende tidspunkt kun finder anvendelse, når barnet er født.

Det må afhænge af en konkret vurdering, om der er grundlag for at underrette tilflytningskommunen. Der skal således være tale om forhold, der begrunder en foranstaltning efter § 52, herunder foranstaltninger uden samtykke, der kan træffes efter, at barnet er født. Underretningspligten skal gøre det muligt for kommunen at tilbyde hjælp til familien så tidligt som muligt.

Underretningspligten omfatter kun oplysninger om forhold, der giver en formodning om, at der er behov for særlig støtte. Hvis der ikke foreligger samtykke fra de vordende forældre, kan fraflytningskommunen ikke videregive fortrolige oplysninger om forældrene, der ikke relaterer sig til de forhold i familien, der giver anledning til en formodning om, at der kan blive tale om særlige støtteforanstaltninger til barnet umiddelbart efter fødslen. I tilfælde af, at tilflytningskommunen har behov for yderligere oplysninger for at behandle sagen, kan kommunen indhente de nødvendige oplysninger med henvisning til retssikkerhedslovens § 11 c.

Til nr. 11

Med forslaget udvides socialministerens hjemmel til at fastsætte regler om underretningspligt vedrørende gravide kvinder, så den kommer til at omfatte alle vordende forældre, hvor der er anledning til alvorlig bekymring for familiens situation og den indvirkning, det vil kunne få på barnets fremtidige livsvilkår. Den nugældende bestemmelse gælder alene gravide med et alkohol- eller stofmisbrug. De nuværende regler fremgår af bekendtgørelse nr. 1240 af 5. december 2006, der er udstedt med hjemmel i servicelovens § 153. Bestemmelsen kommer til at omfatte enlige gravide kvinder, gifte og samlevende par, uanset om der er tale om den biologiske far.

Formålet med at udvide underretningspligten, så den kommer til at omfatte alle vordende forældre, hvor der er en formodning om, at forældrenes forhold kan føre til, at der skal iværksættes særlig støtte til barnet umiddelbart efter fødslen, er at sikre, at kommunen er opmærksom på, at der er tale om en familie, der kan have behov for støtte og hjælp i tilfælde, hvor det må antages, at situationen vil få indvirkning på barnets situation, når det er kommet til verden. Der kan f.eks. være tale om, at lokalpsykiatrien bliver opmærksom på, at en klient med psykiske problemer er blevet gravid, eller at en kvinde med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne bliver gravid.

Det er ikke en betingelse, at vurderingen af familens situation alene kan føre til foranstaltninger efter lov om social service, men der skal være tale om problemstillinger i familien, der er af en sådan karakter,

at det vurderes nødvendigt at handle i forhold til det, og hvor man ikke ved egen indsats er i stand til at afhjælpe problemerne. Det må afhænge af en konkret vurdering, om situationen i familien må anses for så alvorlig, at der er grundlag for at underrette kommunen og dermed videregive oplysninger om rent private forhold. Der bør altid forsøges indhentet samtykke, inden underretningen foretages, så underretningen så vidt muligt ikke skader et opbygget tillidsforhold mellem de vordende forældre og den fagperson, der vil underrette, eksempelvis en jordemoder eller læge. Hvis der ikke kan opnås et samtykke fra de vordende forældre, skal der foretages en afvejning mellem på den ene side hensynet til de vordende forældre og deres ret til privatliv, og på den anden side afgørende modstående hensyn til de vordende forældre selv og til barnet. Det skal indgå i overvejelserne, at fostre og spædbørn er særligt sårbare over for forældrenes forhold, og at den tidlige indsats er af afgørende betydning for barnets mulighed for en sund udvikling.

Til nr. 12

Det foreslås, at kommunen ligesom ved børnesager får pligt til at sende en kvitteringsskrivelse, inden der er gået 6 dage, når de har modtaget en underretning. Bestemmelsen svarer i øvrigt til den gældende § 155, der på nuværende tidspunkt ikke omfatter en pligt til at sende en kvitteringsskrivelse ved en underretning om en gravid kvinde med misbrugsproblemer.

Til nr. 13

Det foreslås, at børn og unge får adgang til at klage over en afgørelse, der fratager dem retten til at tage en bestemt person med som bisidder. Da lovændringen sker som led i en styrkelse af børn og unges retssikkerhed, er det et naturligt element heri, at de får mulighed for at klage til de sociale nævn. Hvis en sagsbehandler, en pædagog eller andre omkring barnet bliver klar over, at barnet eller den unge ønsker at klage over afslaget på at medtage den pågældende person som bisidder, skal vedkommende hjælpe barnet eller den unge med at viderebringe klagen til den rette myndighed.

Til § 2

Til nr. 1 og 2

Forslaget indebærer en pligt for kommunalbestyrelsen til at tilbyde gravide stofmisbrugere, der visiteres til døgnbehandling for deres stofmisbrug, at indgå en kontrakt om tilbageholdelse i behandling. Såfremt kommunalbestyrelsen undlader at give et sådant tilbud, kan der klages over dette til det sociale nævn. Til-

bageholdelse kan kun ske på botilbud til behandling af stofmisbrugere i henhold til servicelovens § 107, stk. 2 nr. 2. Såvel kommunale, regionale som private godkendte botilbud kan anvendes. Det er frivilligt for den gravide stofmisbruger, om hun ønsker at indgå en kontrakt om behandling med mulighed for tilbageholdelse på behandlingsstedet. Ønsker hun ikke at indgå en sådan kontrakt, må det ikke afskære hendes adgang til øvrige eksisterende behandlingstilbud, jf. lovens § 3 sidste pkt. De nærmere regler om tilbageholdelse, indgåelse af behandlingskontrakt m.m. følger lovens bestemmelser.

Kommunalbestyrelsen kan fortsat selv tage stilling til, om man ønsker at anvende lovens bestemmelser over for alle andre grupper af stofmisbrugere end de gravide. Dette betyder, at det for det første er den en-

kelte kommunalbestyrelse, der tager stilling til, om man vil anvende loven. For det andet kræves der konkret beslutning om at tilbyde en stofmisbruger at indgå kontrakt om behandling for stofmisbrug med mulighed for tilbageholdelse. For det tredje kræves der tilslutning fra den stofmisbrugers side, som har fået tilbud om kontrakt af den omhandlede type.

Til nr. 3 og 4

Ændringerne er en konsekvens af nr. 1 og 2.

Til nr. 5

Der er tale om en redaktionel ændring.

Til § 3

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. juli 2007.

Lovforslaget sammenholdt med gældende ret*Gældende formulering**Lovforslaget***§ 1**

I lov om social service, jf. lovbekendtgørelse nr. 929 af 5. september 2006, som senest ændret ved lov nr. 1587 af 20. december 2006, foretages følgende ændringer:

§ 11. Kommunalbestyrelsen skal sørge for, at forældre med børn og unge eller andre, der faktisk søger for et barn eller en ung, kan få en gratis familieorienteret rådgivning til løsning af vanskeligheder i familien. Kommunalbestyrelsen er forpligtet til ved opsøgende arbejde at tilbyde denne rådgivning til enhver, som på grund af særlige forhold må antages at have behov for det.

Stk. 2. Såvel forældre som børn og unge, der alene søger rådgivning efter stk. 1, skal kunne modtage denne anonymt og som et åbent tilbud.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen skal tilbyde gratis rådgivning, undersøgelse og behandling af børn og unge med adfærdsvanskeligheder eller nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne samt deres familier. Opgaverne kan varetages i samarbejde med andre kommuner.

1. I § 11, stk. 1, indsættes som 3. pkt.:

»Tilbuddet om rådgivning skal også omfatte vordende forældre.«

2. Efter § 48 indsættes:

»Bisidder til børn og unge

§ 48 a. Et barn eller en ung, hvis sag behandles efter dette kapitel, har på ethvert tidspunkt af sagens behandling ret til at lade sig bistå af andre.

Stk. 2. Stk. 1 finder ikke anvendelse, hvis myndigheden træffer afgørelse om, at barnets eller den unges interesse i at kunne lade sig bistå bør vige for væsentlige hensyn til offentlige eller private interesser, eller hvor andet er fastsat ved lov. Myndigheden kan endvidere træffe afgørelse om at tilsidesætte barnets eller den unges valg af bisidder, hvis der er bestemte grunde til at antage, at bisidderen vil varetage andre interesser end barnets eller den unges.

Stk. 3. Indehaveren af forældremyndigheden kan gøre indsigelse mod barnets eller den unges valg af bisidder. Myndigheden træffer herefter afgørelse om, hvorvidt barnets eller den unges interesse i at kunne lade sig bistå af den pågældende bør vige for forældremyndighedsindehaverens interesse i, at den pågældende ikke medvirker.

Stk. 4. Myndigheden kan træffe afgørelse om at udelukke en bisidder helt eller delvist fra et møde, hvis det skønnes af betydning for at få barnets eller den unges uforbeholdne mening belyst.

Stk. 5. En bisidder for et barn eller en ung skal være fyldt 15 år, og er omfattet af straffelovens § 152 om tavshedspligt.«

§ 50. Hvis det må antages, at et barn eller en ung trænger til særlig støtte, herunder på grund af nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, skal kommunalbestyrelsen undersøge barnets eller den unges forhold. Afgørelsen træffes med samtykke fra forældremyndighedsindehaveren og den unge, der er fyldt 15 år, jf. dog stk. 9 og § 51.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsens undersøgelse, jf. stk. 1, skal anlægge en helhedsbetragtning, der skal omfatte barnets eller den unges

- 1) udvikling og adfærd,
- 2) familieforhold,
- 3) skoleforhold,
- 4) sundhedsforhold,
- 5) fritidsforhold og venskaber og
- 6) andre relevante forhold.

Stk. 3. I sin undersøgelse skal kommunalbestyrelsen afdække ressourcer og problemer hos barnet, familien og netværket. For unge, der er fyldt 15 år, skal undersøgelsen afdække de særlige forhold, der skal indgå ved valg af indsats for denne aldersgruppe, jf. § 52 og § 76.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen skal som led i undersøgelsen inddrage de fagfolk, som allerede har viden om barnets eller den unges og familiens forhold. Dette kan ske ved at inddrage sundhedsplejersker, pædagoger, psykologer, lærere eller andre, jf. § 49. Hvis det er nødvendigt, skal kommunen lade barnet eller den unge undersøge af en læge eller en autoriseret psykolog.

Stk. 5. Undersøgelsen må ikke være mere omfattende, end formålet tilsiger, og skal i øvrigt gennemføres så skånsomt, som forholdene tillader.

Stk. 6. Undersøgelsen skal resultere i en begrundet stillingtagen til, om der er grundlag for at iværksætte foranstaltninger, og i bekræftende fald af hvilken art disse bør være. Der skal være oplysninger om, hvordan forældremyndighedsindehaveren og barnet eller den unge stiller sig til foranstaltningerne, og om de forhold i familien eller i dennes omgivelser, som kan bidrage til at klare vanskelighederne.

Stk. 7. Undersøgelsen skal afsluttes senest 4 måneder efter, at kommunalbestyrelsen bliver opmærksom på, at et barn eller en ung kan have behov for særlig støtte. Hvis undersøgelsen undtagelsesvis ikke kan afsluttes inden 4 måneder, skal kommunalbestyrelsen udarbejde en foreløbig vurdering og snarest herefter afslutte undersøgelsen.

3. I § 50 indsættes som *stk. 10*:

»*Stk. 10.* Hvis det må antages, at der kan opstå et behov for særlig støtte til et barn umiddelbart efter fødslen, skal kommunen undersøge de vordende forældres forhold nærmere. Afgørelse herom træffes med samtykke fra forældrene. Stk. 3-9 finder anvendelse ved afgørelsen.«

Stk. 8. I forbindelse med undersøgelsen skal kommunalbestyrelsen vurdere, om der skal foretages en undersøgelse af eventuelle andre børn i familien.

Stk. 9. Hvis forældremyndighedens indehaver eller den unge, der er fyldt 15 år, ikke giver samtykke, jf. stk. 1, kan undersøgelsen gennemføres uden samtykke ved at indhente de nødvendige eksisterende oplysninger, jf. § 11 c, stk. 1, nr. 1, i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

§ 52. Kommunalbestyrelsen skal træffe afgørelse om foranstaltninger efter stk. 3, når det må anses for at være af væsentlig betydning af hensyn til et barns eller en ungs særlige behov for støtte. Afgørelsen træffes med samtykke fra forældremyndighedsindehaveren, jf. dog § 56. En afgørelse efter stk. 3, nr. 8, kræver tillige samtykke fra den unge, der er fyldt 15 år.

Stk. 2. Medmindre særlige forhold gør sig gældende, kan støtte kun iværksættes efter gennemførelse af en undersøgelse, jf. § 50 eller § 51. Kommunalbestyrelsen skal altid vælge den eller de mindst indgribende formålstjenlige foranstaltninger, som kan løse de problemer, der er afdækket gennem undersøgelsen.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen kan iværksætte hjælp inden for følgende typer af tilbud:

- 1) Konsulentbistand med hensyn til barnets eller den unges forhold. Kommunalbestyrelsen kan herunder bestemme, at barnet eller den unge skal søge dagtilbud, ungdomsklub, uddannelsessted eller lignende.
- 2) Praktisk, pædagogisk eller anden støtte i hjemmet.
- 3) Familiebehandling eller behandling af barnets eller den unges problemer.
- 4) Døgnophold, jf. § 55, for både forældremyndighedsindehaveren, barnet eller den unge og andre medlemmer af familien i en plejefamilie, på et godkendt opholdssted eller på en døgninstitution, jf. § 66, nr. 1, 4 og 5, eller i et botilbud, jf. § 107 eller § 144.
- 5) Aflastningsordning, jf. § 55, i en netværksplejefamilie, i en plejefamilie, på et godkendt opholdssted eller på en døgninstitution, jf. § 66, nr. 1, 2, 4 og 5.
- 6) Udpegning af en personlig rådgiver for barnet eller den unge.
- 7) Udpegning af en fast kontaktperson for barnet eller den unge og for hele familien.
- 8) Anbringelse af barnet eller den unge uden for hjemmet på et anbringelsessted, jf. § 66.
- 9) Formidling af praktiktilbud hos en offentlig eller privat arbejdsgiver for den unge og i den forbindelse udbetaling af godtgørelse til den unge.
- 10) Anden hjælp, der har til formål at yde rådgivning, behandling og praktisk og pædagogisk støtte.

4. I § 52 indsættes som *stk. 6*:

»*Stk. 6.* Kommunalbestyrelsen skal under en graviditet træffe afgørelse om foranstaltninger efter stk. 3, nr. 2, 3, 4, 7 eller 10, og stk. 4 og 5, når det må anses for at være af væsentlig betydning af hensyn til barnets særlige behov for støtte efter fødslen. Afgørelsen træffes med samtykke fra forældrene. Stk. 2 finder anvendelse ved afgørelsen.«

Bilag til f. t. l. vedr. social service m.v.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen kan yde økonomisk støtte til udgifter i forbindelse med foranstaltninger efter stk. 3 og yde økonomisk støtte, hvis støtten erstatter en ellers mere indgribende og omfattende foranstaltning efter stk. 3. Støtten kan ydes, når forældremyndighedens indehaver ikke selv har midler dertil.

Stk. 5. Kommunalbestyrelsen kan yde økonomisk støtte til udgifter, der bevirker, at en anbringelse uden for hjemmet kan undgås, at en hjemgivelse kan fremskyndes, eller at støtten i væsentlig grad kan bidrage til en stabil kontakt mellem forældre og børn under et eller flere børns anbringelse uden for hjemmet.

§ 55. Under et døgnophold efter § 52, stk. 3, nr. 4, 5 og 8, og efter § 76, stk. 3, nr. 1 og 4, modtager barnet eller den unge omsorg, personlig støtte, socialpædagogisk rådgivning og behandling. Ved særlige behov kan der endvidere foretages undersøgelser og observation samt ydes terapi eller anden behandling.

Stk. 2. Et aflastningsophold, som ydes under et døgnophold, indgår som en ydelse efter stk. 1.

Stk. 3. Hjælp efter stk. 1 vil kunne ydes af det sted, hvor barnet eller den unge har døgnophold, eller på anden måde.

§ 68. Foranstaltninger efter §§ 52, 56, 58 og 60 skal ophøre, når formålet er nået, når de ikke længere opfylder deres formål under hensyn til barnets eller den unges særlige behov, eller når den unge fylder 18 år.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen træffer afgørelse om hjemgivelse, uanset om barnet eller den unge er anbragt uden for hjemmet efter § 52, stk. 3, nr. 8, § 58 eller § 60, jf. dog stk. 3. Hvis kommunalbestyrelsen træffer afgørelse om hjemgivelse af et barn eller en ung, der er anbragt efter § 58, skal kommunalbestyrelsen umiddelbart orientere børn og unge-udvalget herom. Hvis kommunalbestyrelsen ikke kan imødekomme en begæring om hjemgivelse, forelægges sagen til afgørelse i børn og unge-udvalget, jf. § 58.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen har ikke pligt til at behandle en begæring om hjemgivelse efter stk. 2 i den periode, hvor en sag er under behandling i Ankestyrelsen eller ved landsretten.

Stk. 4. Forud for hjemgivelse skal kommunalbestyrelsen revidere handleplanen, jf. § 140, og angive den videre indsats i forbindelse med hjemgivelsen.

5. § 55, stk. 1, 1. pkt., affattes således:

»Under et døgnophold efter § 52, stk. 3, nr. 4, 5 og 8, og efter § 76, stk. 3, nr. 1 og 4, modtager barnet, den unge eller de vordende forældre omsorg, personlig støtte, socialpædagogisk rådgivning og behandling.«

6. § 55, stk. 3, affattes således:

»Stk. 3. Hjælp efter stk. 1 kan ydes af det sted, hvor barnet, den unge eller de vordende forældre har døgnophold, eller på anden måde.«

7. I § 68, stk. 3, ændres »landsretten« til: »retten«.

Stk. 5. Kommunalbestyrelsen i den unges opholds-kommune skal senest 6 måneder forud for ophør af en anbringelse ved det fyldte 18. år træffe afgørelse om, hvorvidt den unge har behov for foranstaltninger efter § 76. Kommunalbestyrelsen skal samtidig i samarbejde med den unge revidere handleplanen og herunder tage stilling til den unges videre forløb med hensyn til uddannelse og beskæftigelse samt øvrige relevante forhold.

§ 70. Kommunalbestyrelsen skal senest 3 måneder efter, at der er iværksat en foranstaltning over for barnet eller den unge, vurdere, om indsatsen skal ændres, og om handleplanen, jf. § 140, skal revideres. Kommunalbestyrelsen skal herefter med højst 12 måneders mellemrum foretage en sådan vurdering. Ved anbringelse uden for hjemmet skal vurderingen ske på baggrund af det løbende tilsyn med barnet eller den unge på anbringelsesstedet, jf. § 148, stk. 1, og efter kontakt med forældremyndighedsindehaveren. Vurderingen skal omfatte såvel de dele af handleplanen og indsatsen, som retter sig mod barnet eller den unge, som de dele, der omhandler indsatsen over for familien. Afgørelse om revision af handleplanen træffes så vidt muligt med samtykke fra forældremyndighedsindehaveren og den unge, der er fyldt 15 år.

Stk. 2. Er der udarbejdet en særskilt plan for støtten til forældrene efter § 140, stk. 7, skal kommunalbestyrelsen tilbyde at revidere denne plan, når der er behov for det. Kommunalbestyrelsen skal senest 3 måneder efter, at barnet eller den unge har fået ophold uden for hjemmet, tilbyde en revision af planen. Kommunalbestyrelsen skal herefter med højst 12 måneders mellemrum foretage en vurdering af, om der er behov for at tilbyde en revision af planen.

§ 146. Kommunalbestyrelsen skal føre tilsyn med de forhold, hvorunder børn og unge under 18 år i kommunen lever.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen fører sit tilsyn efter stk. 1 på en sådan måde, at kommunen så tidligt som muligt kan få kendskab til tilfælde, hvor der må antages at være behov for særlig støtte til et barn eller en ung under 18 år.

§ 70, stk. 1, 1. pkt., affattes således:

»Kommunalbestyrelsen skal senest 3 måneder efter, at der er iværksat en foranstaltning over for barnet, den unge eller de vordende forældre, vurdere, om indsatsen skal ændres, og om handleplanen, jf. § 140, skal revideres.«

§ 146 affattes således:

»§ 146. Kommunalbestyrelsen skal føre tilsyn med de forhold, hvorunder børn og unge under 18 år samt vordende forældre i kommunen lever.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen fører sit tilsyn efter stk. 1 på en sådan måde, at kommunen så tidligt som muligt kan få kendskab til tilfælde, hvor der må antages at være behov for særlig støtte til et barn eller en ung under 18 år, eller hvor det må antages, at der kan opstå et behov for særlig støtte til et barn umiddelbart efter fødslen.«

§ 152. Hvis en familie med et eller flere børn under 18 år flytter fra én kommune til en anden kommune og fraflytningskommunen finder, at et eller flere børn har behov for særlig støtte, skal fraflytningskommunen underrette tilflytningskommunen herom.

§ 153. Socialministeren kan i en bekendtgørelse fastsætte regler, hvorefter personer, der udøver offentlig tjeneste eller offentligt hverv, skal underrette kommunen, hvis de under udøvelsen af tjenesten eller hvervet får kendskab til forhold, der giver formodning om, at et barn eller en ung under 18 år har behov for særlig støtte.

Stk. 2. Socialministeren kan i en bekendtgørelse fastsætte regler om underretningspligt for andre grupper af personer, der under udøvelse af deres erhverv får kendskab til forhold, som bevirker, at der kan være anledning til foranstaltninger efter denne lov.

Stk. 3. Socialministeren kan i en bekendtgørelse fastsætte regler, hvorefter personer, der udøver offentlig tjeneste eller offentligt hverv, skal underrette kommunen, hvis de under udøvelsen af deres tjeneste eller hverv får kendskab til en gravid kvinde med alvorlige misbrugsproblemer, der giver formodning om, at der er behov for støtte. Socialministeren kan i en bekendtgørelse fastsætte tilsvarende regler for andre grupper, der under udøvelsen af deres erhverv får kendskab til sådanne forhold.

Stk. 4. Socialministeren kan i en bekendtgørelse fastsætte regler, hvorefter

- 1) praktiserende læger, speciallæger og andre, der virker inden for social- og sundhedsvæsenet, kan videregive oplysninger om børn og unge under 18 år med nedsat synsfunktion til John F. Kennedy Institutet – Statens Øjenklinik, for at klinikken kan varetage sine behandlingsmæssige og administrative aktiviteter, og
- 2) John F. Kennedy Institutet – Statens Øjenklinik kan videregive de oplysninger, der er nævnt i nr. 1, til social-, sundheds- og undervisningsmyndigheder for at sikre, at nødvendige foranstaltninger til afhjælpning af nedsat synsfunktion kan iværksættes.

§ 155. Hvis kommunen modtager underretning om, at et barn eller en ung kan have behov for særlig støtte, skal kommunalbestyrelsen senest 6 hverdage efter modtagelsen af underretningen sende en bekræftelse af modtagelsen

10. § 152 affattes således:

»**§ 152.** Hvis en familie med et eller flere børn under 18 år eller vordende forældre flytter fra én kommune til en anden kommune, og fraflytningskommunen finder, at et eller flere børn eller de vordende forældre har behov for særlig støtte af hensyn til barnets eventuelle særlige behov for støtte efter fødslen, skal fraflytningskommunen underrette tilflytningskommunen herom.«

11. § 153, stk. 3, 1. pkt., affattes således:

»Socialministeren kan i en bekendtgørelse fastsætte regler, hvorefter personer, der udøver offentlig tjeneste eller offentligt hverv, skal underrette kommunen, hvis de under udøvelsen af deres tjeneste eller hverv får kendskab til vordende forældre med problemer, der giver formodning om, at der kan opstå et behov for særlig støtte umiddelbart efter fødslen.«

12. I § 155 indsættes som 2. pkt.:

»**§ 155.** Det gælder også, underretninger om vordende forældre, hvor der kan opstå et behov for særlig støtte umiddelbart efter fødslen.«

§ 167. Afgørelser om valg af anbringelsessted og ændret anbringelsessted efter § 69, stk. 1 og 2, kan af barnet eller den unge, der er fyldt 12 år, og af forældremyndighedsindehaveren indbringes for det sociale nævn efter reglerne i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

Stk. 2. Afgørelser om behandling, uddannelse, samvær med personer fra netværket m.v., jf. § 69, stk. 2, og afgørelser om samvær og kontakt efter § 71, stk. 2, kan af den unge, der er fyldt 15 år, og af forældremyndighedsindehaveren indbringes for det sociale nævn efter reglerne i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område. I det omfang afgørelsen angår den af forældrene, der ikke har del i forældremyndigheden, kan afgørelsen af denne på samme måde indbringes for det sociale nævn.

§ 1. Kommunalbestyrelsen beslutter om kommunen vil benytte sig af denne lovs bestemmelser.

§ 2. I forbindelse med tilbud om støtte til stofmisbrugere i form af døgnophold i henhold til § 107 i lov om social service, kan kommunalbestyrelsen træffe beslutning om, at en stofmisbruger skal have tilbud om at indgå en kontrakt om behandling for stofmisbrug med mulighed for tilbageholdelse.

Stk. 2. Afslag på tilbud efter stk. 1 kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed

13. I § 167 indsættes som stk. 3:

»Stk. 3. Afgørelser i sager om bisidder til børn og unge efter § 48 a kan af barnet eller den unge og af forældremyndighedsindehaveren indbringes for det sociale nævn efter reglerne i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.«

§ 2

I lov om tilbageholdelse af stofmisbrugere i behandling, jf. lovbekendtgørelse nr. 88 af 10. februar 2004, som ændret ved § 6 i lov nr. 574 af 24. juni 2005 og § 5 i lov nr. 1584 af 20. december 2006, foretages følgende ændringer:

1. § 1 affattes således:

»§ 1. I forbindelse med tilbud om støtte til gravide stofmisbrugere i form af døgnophold i henhold til § 107, stk. 2, nr. 2, i lov om social service skal kommunalbestyrelsen tilbyde den gravide stofmisbruger at indgå en kontrakt om behandling for stofmisbrug med mulighed for tilbageholdelse.

Stk. 2. For andre stofmisbrugere beslutter kommunalbestyrelsen, om kommunen vil benytte sig af denne lovs bestemmelser.

Stk. 3. Hvis kommunalbestyrelsen ikke giver tilbud efter stk. 1, kan der klages til det sociale nævn, jf. lov om retssikkerhed og administration på det sociale område kapitel 10.«

2. § 2 affattes således:

»§ 2. Hvis der er truffet beslutning efter § 1, stk. 2, kan kommunalbestyrelsen i forbindelse med tilbud om støtte til andre stofmisbrugere end gravide stofmisbrugere i behandling i henhold til § 107, stk. 2, nr. 2, i lov om social service, træffe beslutning om at tilbyde at indgå en kontrakt om behandling med mulighed for tilbageholdelse.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsens afslag på tilbud efter stk. 1 kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.«

§ 3. Når kommunalbestyrelsen har truffet beslutning om behandling efter § 2, kan stofmisbrugerens og botilbuddet indgå en kontrakt om behandlingen. Kontrakten skal indgås, før behandlingen påbegyndes. Hvis stofmisbrugerens ikke ønsker at indgå en kontrakt om behandling for stofmisbrug med mulighed for tilbageholdelse, har stofmisbrugerens fortsat adgang til de øvrige eksisterende behandlingstilbud.

§ 6...

Stk. 2. Den foreløbige beslutning efter stk. 1 skal straks forelægges den myndighed, der har truffet beslutning efter § 2, stk. 1. Senest 3 dage efter, at den foreløbige beslutning er truffet, træffer nævnte myndighed den endelige beslutning. Stofmisbrugerens skal straks have meddelelse om beslutningen, som skal være skriftligt begrundet.

§ 7. Tilbageholdelsen skal ophøre, når betingelserne i § 5 ikke længere er til stede. Den enkelte tilbageholdelse kan ikke vare over 14 dage fra beslutningen i henhold til § 6, stk. 2, og den samlede tilbageholdelsesperiode kan ikke overstige 2 måneder inden for 6 måneder. Beslutningen om ophøret af tilbageholdelsen træffes af botilbuddets leder og skal efterfølgende meddeles den myndighed, som har truffet beslutning efter § 2, stk. 1. Stofmisbrugerens skal straks have meddelelse om ophøret af tilbageholdelsen.

§ 8. Den myndighed, som har truffet beslutning efter § 2, stk. 1, skal efter anmodning fra stofmisbrugerens indbringe beslutningen om tilbageholdelsen for retten efter reglerne i retsplejelovens kapitel 43 a. Stofmisbrugerens skal både i forbindelse med indgåelse af kontrakten, jf. § 3, stk. 1, og samtidig med at pågældende får meddelelse om beslutning efter § 6, stk. 2, orienteres om muligheden for at få beslutningen indbragt for retten.

3. I § 3 ændres »§ 2« til: »§ 1, stk. 1, eller § 2, stk. 1«.

4. I § 6, stk. 2, § 7 og § 8 ændres »§ 2, stk. 1« til: »1, stk. 1, eller § 2, stk. 1«.

5. I § 8 ændres: »§ 3, stk. 1« til: »§ 3«.

§ 3

Loven træder i kraft den 1. juli 2007.

Til lovforslag nr. L 135. Skriftlig fremsættelse (31. januar 2007)

Socialministeren (Eva Kjer Hansen):

Herved tillader jeg mig for Folketinget at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om social service og lov om tilbageholdelse af stofmisbrugere i behandling (Forbedret indsats for udsatte børn og unge samt tilbageholdelse af gravide stofmisbrugere i behandling m.v.)

(Lovforslag nr. L 135).

Det foreliggende lovforslag om ændring af lov om social service og lov om tilbageholdelse af stofmisbrugere i behandling består af tre dele, der hver især udmønter en del af satspuljeaftalen for 2007. Helt overordnet har lovforslaget til formål at forbedre indsatsen over for de mest udsatte børn, unge og familier. Dels ved at styrke den meget tidlige indsats – indsatsen under graviditeten. Dels ved at styrke børn og unges retssikkerhed ved at give dem ret til selv at medbringe en bisidder.

For det første er der tale om en udvidelse af anvendelsesområdet for de såkaldte børneregler i serviceloven. Det medfører, at der i højere grad kan sættes ind med hjælp til vordende forældre, som er i en udsat situation. Formålet er dels at forebygge og dels at opkvalificere den hjælp, barn formodes at få brug for lige efter fødsel.

For det andet en forbedring af mulighederne for at fastholde gravide stofmisbrugere i behand-

ling under graviditeten. Forslaget til ændring af lov om tilbageholdelse af stofmisbrugere i behandling har til formål, at gravide stofmisbrugere, der er visiteret til døgnbehandling, får tilbudt en kontrakt og dermed mulighed for tilbageholdelse for at undgå, at deres børn fødes med stofabstinenser eller skader som følge af stofmisbruget.

Endelig indførelse af en klar ret for børn og unge til selv at medbringe en bisidder til møder med kommunen. Der har været tvivl om, hvorvidt børn og unge havde en ret på samme måde som deres forældre efter forvaltningsloven til at medtage en bisidder til møder i kommunen. Denne tvivl fjernes med dette forslag, så barnet eller den unge kan tage en person med til møderne, som han eller hun nærer tillid til.

For så vidt angår forslagens økonomiske konsekvenser for det offentlige medfører forslagene kommunale merudgifter. Den samlede økonomiske udgift beløber sig til 16,4 mio. kroner årligt fra 2008, og halvdelen for 2007, da der regnes med halvårseffekt. Midlerne er fundet som en del af satspuljeforliget for 2007.

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. juli 2007.

Med disse bemærkninger skal jeg indstille lovforslaget til Folketingets velvillige behandling.